

celebrului pictor Ioan Miró și în regia lui Juan Baixes ; Eugenio Spatharis din Grecia : „Garderobteater” din Malmö ș.a.

Revin la punctul de plecare, Anul internațional al copilului, pentru a sublinia cadrul generos în care noi, păpușarii români, îl vom omagia. În urmă cu 30 de ani — în 1949 — orașul București este înzestrat, prin grija oficialității, cu primul teatru pentru copii. De atunci — de 30 de ani — Teatrul „Tândărică” este o prezență iubită de copii din Capitală, din întreaga țară și din multe alte țări ale lumii, prețuit pentru prezența sa în avangarda mișcării teatrale : un public larg și generos aplaudă spectacolele sale satirice, poetice pentru adulți.

Teatrul radiofonic, 50

La aniversările prietenilor nu te apuci, de obicei, de numărarea anilor și nici să le faci bilanțul vieții. Așa că s-ar cădea și față de sărbătorirea aceasta să ne exprimăm căldură și respectul (prietenie fără de respect, nu se cade a exista) și toate urările de bine și de mai bine. Cum însă teatrul radiofonic este un prieten cu istorie (cinci decenii de existență neîntreruptă i-au scris-o), nu mi se pare nepotrivit să privim spre ceea ce a reușit. Tudor Vianu îi cerea la început „să devină un adevărat Teatru Național”, Camil Petrescu îl așeza în „quidditatea reprezentației dramatice”, alături de teatru și de film, dar indiferent cât de controversate ar fi încă teoriile în legătură cu rolul și cu locul său între arte ori între instituțiile de cultură, teatrul radiofonic a reprezentat și reprezintă fapt de artă și act de cultură.

Istoria despre care aminteam consențează ca moment al nașterii genului, pe meștegurile noastre, ziua de 18 februarie 1929. Cronicarii genului (există și aceștia, odată ce vorbim de istorie) notează, ca prim text transmis, comedia într-un act *Ce știe satul* de V. A. Jean, text recomandat de acel mare animator de teatru și iubitor al radio-ului care a fost Victor Ion Popa. În rolurile principale : Maria Filotti și R. Bulfinski. Era pe vremea când radio-ului i se mai spunea și broad-casting.

În aceeași zi, dar după 50 de ani, ascultătorii s-au întâlnit cu același text, bineînțeles cu alți interpreți (Ileana Stana Ionescu și Radu Beligan), cu alt regizor (Paul Stratilat) și cu altă punere, în pagină. Cei ce și-au dedicat forța de creație și puterea de muncă „teatrului radiofonic” au sărbătorit astfel, pentru altă generație, momentul începutului, prilej de emoție în primul rînd pentru toți aceia care și-au pus talentul, acum ori cu

Alături de el se inseră în stîmă și prețuire la a 30-a aniversare teatrele de păpuși din Craiova, Timișoara, Iași, Sibiu și Brașov.

Festivalul „Arta și copilul”, ce va avea loc la București de la 26 mai la 1 iunie, își propune să înscrie în programul său spectacole prezentate de teatrele de păpuși aniversate, spectacole ale teatrelor dramatice, spectacole de tip „copiii jonecă pentru copii”, concerte simfonice în săli și în aer liber (în mai e cald în București !), expoziții : „Copilul în plastica românească și universală”, „Copilul pictează”, gale de filme.

Împ de șapte zile Bucureștiul va fi al copiilor !

ani în urmă, în slujba artei cuvîntului și numai a cuvîntului.

Cu aceeași ocazie, o integrală a creației dramatice caragialeene. Dealtfel, aici au fost jucate textele mai tuturor dramaturgilor români. Cîte teatre se pot mîndri că au jucat piese ori proză dramatizată de Argehezi, Blaga, Călinescu, Iorga, Camil Petrescu, Hortensia Papadat-Bengescu, Rebreanu, Mihail Sadoveanu și Ion Marin Sadoveanu, Sebastian, Sorbul, G. M. Zamfirescu și mulți alții ? Că nu au ignorat nici un talent din literatura dramatică a zilelor noastre ? Barbu, Baranga, Băieșu, Bănuțescu, Beniuc, Davidoglu, Lucia Demetrescu, Dorel Dorian, Everac, Ioan Grigorescu, Teodor Mazilu, Iosif Naghin, Dumitru Radu Popescu, Dumitru Solomon, Zaharia Stancu (și lista este neînchipuit de lungă și, oricum, deschisă) și-au adăugat, la numărul spectatorilor, sute de mii de ascultători.

Drumul unor dramaturgi spre scenă a pornit ades din studiourile radio-ului : Horia Lovinescu stă mărturie. Unele piese și-au deschis calea spre public pe firul nădelor ; și Mirecea Ștefănescu amintea, cîndva, despre a sa *Comedia zorilor*, care a prins viață pentru prima oară într-o emisiune radiofonică din anii '30.

Mai toate textele fundamentale din care s-a constituit dramaturgia universală, din antichitate pînă în zilele noastre, ne-au fost dărnite în montări sonore, mai toate dramaturgiile naționale au intrat în conștiința noastră culturală, mai toți marii actori pe care i-am avut sau îi avem ne-au dăruit un rol. Pentru mine, de pildă, Egmont a rămas, încă, Mihai Popescu, Gh. Storin îl concurează, încă, în memorie pe George Vraca în Richard al III-lea.

Dacă filmul, din dezinteres, din neglijență ori din alte motive, mai obiective, nu ne-a prea păstrat imaginea unor spectacole memorabile, a unor actori de neînlocuit, radio-ul, în schimb, le-a reținut glasurile în plină minune a creației. Acestei tezaur i se spune „fonotecă de aur”. În nici un metal prețios nu se poate însă măsura suprafața culturală pe care o acoperă, valoarea lui spirituală.

Florica Ichim